

שם הקורס: הכשרת מורה חונך מלווה תשע"ט

המרצים: דורית דימון, סמדר שמואלי

היקף הקורס: 30 ש'

אופי הקורס: הרצאות משתפות, קבוצות דיון, סדנאות, התנסויות ומפגשים בלמידה ברשת באמצעות אתר הקורס.

מועד הקורס: יום ד' 16:00 - 19:15

מטרות הקורס:

- טיפוח כישורי הנחיה והדרכה, לשם זיהוי צרכיו של המתמחה ועובד ההוראה החדש, תמיכה בתהליך קליטתו ובהסתגלותו המקצועית במערכת החינוך.
- הקניית כלים ליצירת דיאלוג דידקטי-חינוכי – רפלקטיבי, לשם תמיכה בהתפתחותו המקצועית אוטונומית של המתמחה ועובד ההוראה החדש, בשנים הראשונות לכניסתם להוראה.
- פיתוח כלים להבניית תרבות קליטה ראויה במערכת החינוך.

נושאי לימוד מרכזים:

1. קליטה מיטבית של המתמחה והמורה החדש.
2. תיעוד ורפלקציה.

חובות הקורס

1. נוכחות חובה.
2. הגשת מטלה.

סילבוס

מס'	נושא הלימוד	תאריך	מס' שעות	שם המרצה	סוג המפגש
1.	<p>מהי קליטה מיטבית?</p> <ul style="list-style-type: none"> - מודלים של חניכה: ניתוחי אירועים כתובים ומוסרטים. - תיעוד שיחות רפלקטיביות- חלק מההתפתחות המקצועית של המתמחה והחונכת, המורה החדשה והמלווה. 	24.10.18	4	דורית דימון	מעגלי שיח חשיבה וכתבי רפלקטיביות
2.	<p>מיצוי כוחות ועוצמות אישיות</p> <ul style="list-style-type: none"> - תיאום ציפיות בדרך לתהליך שינוי - הובלת שינוי אצל המתמחה והמורה המתחיל - התמודדות עם התנגדויות 	07.11.18	4	דורית דימון	סימולציות ניתוח ארועים
3.	<p>תמיכה רגשית ותמיכה מקצועית</p> <ul style="list-style-type: none"> - מתן מענה רגשי למתמחה ולמורה החדשה: תנאי לחיזוק תחושת המסוגלות. - אפקט פיגמליון- השימוש באפקט פיגמליון להגברת ההנעה ושיפור הישגי הלומדים. 	21.11.18	4	דורית דימון	חקר מקרה
4.	<p>היכרות עם כלי הערכה לקראת קבלת רישיון לעסוק בהוראה – הערכה מעצבת והערכה מסכמת.</p>	2.12.18	4	דורית דימון	למידה שיתופית
5.	<p>הוראה ב-CO</p> <p>כתיבת תכנית עבודה למתמחה/ מורה חדשה, חונכת / מורה מלווה</p>	26.12.18	4	דורית דימון סמדר שמואלי	מודלינג למידה שיתופית
6.	<p>פרקטיקות להוראה בכיתה ההטרונגית – מודל לשיעור מיטבי</p>	09.1.19	4	סמדר שמואלי	למידת עמיתים מעגלי שיח
7.	<p>תהליך הבניית הזהות המקצועית של מורות וגננות מתמחות / מתחילות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - תכנית העבודה של המורה החונכת / מלווה - הדרכת החונכת / המורה החדשה באיתור, אבחון ובטיפול באקלים כיתה 	23.1.19	4	דורית דימון	למידת עמיתים
8.	<p>למידת עמיתים וסיכום</p> <ul style="list-style-type: none"> - סקירה קצרה של כל תהליכי החניכה - למידה מהצלחות - תכנון לקראת המשך יישום 	06.2.19	2	דורית דימון	מעגלי שיח

ביבליוגרפיה:

- אלוני, נ' (עורך) (2008). *דיאלוגים מעצימים בחינוך ההומניסטי*. אדום: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- בר קפרא, א'. (9.8.15). **חמשת האתגרים העומדים בפני המורה בתחילת דרכו**. אוחר מתוך: <http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=4121>
- ברנר, ר'. זלקוביץ, צ'. טוקר, א' (2011). התפתחות תפיסת תפקיד המורה אצל פרחי הוראה בשנה א' כפי שבאה לידי ביטוי בכלים רפלקטיביים. **החינוך וסביבתו**, 3-25, מכללת סמינר הקיבוצים.
- גלעד, א'. (2005). פרחי הוראה מתנסים בבתי-ספר: תכנית פרקטיקום בניהול ומה היא מאפשרת. **מעוף ומעשה**, 11, 21-42, מכללת אקדמית אחווה.
- כפיר, ד'. (2009). תלמיד לחיים – תפיסת הלמידה של מורים כרצף מתמשך, מן הכניסה להכשרה הראשונית ועד לסיום הקריירה. **פנים**, 47, 63-78. הוצאת הסתדרות המורים, הקרן לקידום מקצועי.
- כ"ץ, י'. (2003). הדרכה נוכח ניגודים וסתירות. **אנליזה ארגונית**, 6, 23-27.
- לזובסקי, ר'. וזיגר, ט'. (2004). הסטאז' בהוראה – הערכת מתמחים במסלולי הכשרה שונים את התרומה של המורה החונך, על סדנת הסטאז' של התוכנית בכללותה, **דפים**, 37, 65-95.
- ליבוביץ, מ'. מנחה מומחה הצצה לדגם מדינת ניו יורק, **ירחון מופ"ת יולי 2009 גליון 38**.
- מלאך-פיינס, א'. (2011). גם מורים צריכים מוטיבציה. **הד החינוך**, גיליון 7, כרך פ"ה. 102-99.
- מס"ע, **מורים אלופים: שיטות ההוראה של דאג למוב**, הד החינוך, אוגוסט 2012, עמודים 32-43. אוחר מתוך: <http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=5374>
- מקיקורט, פ' (2007). **המורה**. הוצאת מטר.
- משיכית, ר'. אלקה, י'. מה מספרים יומנים רפלקטיביים על עולמם של המתמחים, **ירחון מופ"ת יולי 2009 גליון 38**.
- משרד החינוך (2015). **מתווה להתפתחות מקצועית בשלב הכניסה למקצוע ההוראה, שנת התמחות בהוראה (סטאז') והשנה שלאחר ההתמחות**. אגף התמחות בהוראה. אוחר מתוך: <http://cms.education.gov.il/educationcms/units/staj>
- ספירלה מתחדשים בחינוך, **שיטת הלמידה בניתוח אירועים CASE STUDIES**, אוחר מתוך: <http://www.amalnet.k12.il/sites/hadshanut/articles/had00022.asp?fcate=E4%E3%E9%EE%EC/%E4%E0%F8%E5%E4%20%E9%EB%F8%E3%E5%20%FA%E5%E8%E9%F9%20&name=E4%FA%E9%EB%E1&title=E4%FA%E9%EB%E1%20%FA%E5%EC%E9%F2%F4%EE%20%E4%E0%F8%E5%E4%20%FA%E5%E8%E9%F9>
- פרידמן, י'. (2011). ציפיות התפקיד של מורים: אלטרואיזם, נרקסיזם אלטרואיזם פטרוני ונרקסיזם רב-חסד. **מגמות**, כרך מ"ח מספר 1.
- פרידמן, י'. (2005). הציפיות הארגוניות של המורה המתחיל. **מגמות**, כרך מ"ד, מספר 1.
- פריצקר, ד'. דורית ח'. (2010). גורמי שחיקה בהוראה אצל מורים בשנות עבודתם הראשונות. **עיון ומחקר בהכשרת מורים**, מס' 12.
- צימרמן, ו'. (2008). היבטים של 'זהות מקצועית' ושל 'התפתחות מקצועית' של אנשי חינוך: חקר המקרה של מחנכי כיתות, **שבילי מחקר**, 15. עמ' 45-57.
- רוזנוסר, נ'. נתן, ל. (עורכים), "קבוצה מהי – מושגי יסוד בפסיכולוגיה חברתית", **הנחיית קבוצות – מקראה**, ירושלים, מרכז ציפורי והחברה למתנ"סים, 1997. עמ' 11-30.
- רינגולד, ר'. (2009). המורה המתחיל והתוכנית לקליטתו המוצלחת. **פנים**, 47, 79-85. הוצאת הסתדרות המורים, הקרן לקידום מקצועי.
- שפירא, מ'. (2000). מהלכן של קבוצות דיאלוג: תיאוריה ומעשה. בתוך: ש. אוסטרופ (עורכת). **דיאלוג ומנהיגות על קווי השבר של החברה הישראלית**. ירושלים: גוינט-מכון ברוקדייל, 41-62.
- Doug, L'. **Teach Like a Champion: 49 Techniques that Put Students on the Path to College**, Uncommon Schools, 2010.